

Efnisorð: "Jarðfræði"

1 Þorsteinn Magnússon (1570–1655)

**Sandferdig og kort Islandiske relation**

Sandferdig oc kort Iszlandiske | RELATION, | Om det forferdelige oc gru- | elige Jordskelfff, som skedde for Østen | paa Iszland, hoss Tyckebeey Kloster, forgangen | Septembris, met Torden oc Liunet, Ildens nedfald aff | Lufften, met stort Mørck, Aske, fuhrige oc gloende Stene | oc Brande, Deszligeste it forskreckeligt Vandfald oc Exundation, | aff det Bierg Jøckelen, som vaarede fra den 2. ind til | den 14. Sept. dag, aldrig tilforne enten | siet eller hørd. | O | Malachiæ 4 Cap. | See, der kommer en Dag, hand skal brende som en Oen, da | skulle alle foractere oc wgudelige være Halm, oc den Tilkommen | des dag skal optende dem, siger den HERre Zebaoth. | – | Prentet i Kiøbenhaffn, Aar 1627.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1627

*Umfang:* A1–4. [7] bls. 4°

*Útgefandi:* Niels Heldvad (1564–1634)

*Athugasemd:* Ljósprentað í Reykjavík 1987.

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Skreytingar:* Myndskreyttur rammi á titilblaði. Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

*Bókfræði:* Halldór Hermannsson (1878–1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 69–71. • Stolpe, Peter Matthias (1832–1918): Dagspressen i Danmark 1, Kaupmannahöfn 1778, xlv. • Sigurður Þórarinnsson (1912–1983): Þorsteinn Magnússon og Kötlugosið 1625, *Árbók Landsbókasafns Nýr fl.* 1 (1975), 5–9.

*Rafrænn aðgangur:* <https://baekur.is/bok/65bd7992-66d9-4cbf-a376-3437bb6c1dd6>

2 Þorlákur Þórðarson (1675–1697)

**Dissertatio historico-physica de ultimo incendio montis Heclæ**

DISSERTATIO | Historico-Physica | De | ULTIMO INCEN- | DIO MONTIS HECLÆ, | Qvam | Annuente Deo T. O. Maximo, | & | Consentiente Amplissimâ | Facultate Philosophica, | SUB PRÆSIDIO | Viri Præstantissimi & Honoratissimi | JOHANNIS BEENII, | Candidè Philosophantium examini | submittit | Thorlacus Thorlacius | THEODORI F. | In Auditorio Collegii Valkendorffiani, | Ad diem Majj horis p. merid. solitis. | – | HAFNIÆ, | Literis Johan. Jac. Bornheinrichii.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1694

*Prentari:* Bornheinrich, Johan Jacob

*Umfang:* [19] bls. 4°

*Viðprent:* „Nobilissimo & Amicissimo Auctori THORLACO THORLACIO, officiosè p. D. B.“ [16.] bls. Latínukvæði.

*Viðprent:* „In Laudem Nobilissimi & Ingeniosissimi Defendentis ut & Thesium Autoris amicissimè hæc cecinit F. A. W.“ [17.] bls. Latínukvæði.

*Viðprent:* Ólafur Jónsson (1672–1707): „Generis Nobilitate & Eruditionis Ornamento præstantissimo THORLACO THORLACIO, Amico æstimando, Dissertationem de Heclæ conflagratione scribenti,“ [18.] bls. Latínukvæði.

*Viðprent:* Jón Einarsson (1674–1707): „Viro Juveni Nobilissimo & Eruditissimo, THORLACO THORLACIO, Όμαίμονι suo plurimùm æstimando. De Heclensî Incendio publicè disserenti.“ [19.] bls. Latínukvæði.

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Bókfræði:* Halldór Hermannsson (1878–1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 102.

3 [Þórður Þorleifsson (1668–1738)]

**Fuldkommen relation om det forskreckelige vandfald**

Fuldkommen | RELATION | Om det | Forskrekkelige | Vandfald, | Og | EXUNDATION | Af | Det Bierg Kotlugiaa, Østen paa | Iszland, | Som skeede 1721. | Efter tvende troeværdige Closterholderes | Beretning paa Lands-Tinget 1725. | forfærdiget. | – | KIØBENHAVN, | Trykt udi Hans Kongelige Majestets privilegerede | Bogtrykkerie 1726.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1726

*Prentari:* Kongelige og Universitets Bogtrykkeri

*Umfang:* [4] bls. 4°

*Athugasemd:* Prentað á íslensku í Safni til sögu Íslands 4, Kaupmannahöfn og Reykjavík 1907–1915, 222–224.

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

4 Benedikt Þorsteinsson (1688–1733)

**Efterretning om den jordbrand**

[Efterretning om den Jordbrand, som Aar 1724 og følgende Aar har grasseret i Bierget Krafla og deromkring. Kbh. 1726.]

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, e.t.v. 1726

*Athugasemd:* Ekkert eintak er nú þekkt. Titill er tekinn hér upp eftir Jens Worm.

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Bókfræði:* Worm Jens (1716–1790): Forsøg til et lexicon over danske, norske og islandske lærde mænd 3, Kaupmannahöfn 1784, 789.

5 Jón Sæmundsson (1682–1733)

**Sandferdig relation om det udi Island brændende field Krabla**

Sandferdig | RELATION | Om det | Udi Island | Brændende Field Krabla | Og andre der omkring liggende | Smaae Fielde, | Baade med Iordskielv, Torden | og Aske-Fald. | Sammenskreven og paa Dansk oversat efter Præsten Hr. | Joen Sæmundsens, som er Sogne-Præst til Reicheslid | og Schutestads Meenigheder ved Myevatten, og | andre ærlige Folks der i Egnen boen- | de deres Beretning. | – | KIØBENHAVN, | Trykt udi Hans Kongl. Mayst. privilegerede | Bogtrykkerie, 1726.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1726

*Prentari:* Kongelige og Universitets Bogtrykkeri

*Umfang:* [4] bls. 4°

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Bókfræði:* Safn til sögu Íslands 4, Kaupmannahöfn og Reykjavík 1907–1915, 385–398.

6 Eggert Ólafsson (1726–1768)

**Enarrationes historicæ de natura**

ENARRATIONES HISTORICÆ | DE | NATURA et CON- | STITUTIONE | ISLANDIÆ | FORMATÆ et TRANSFORMATÆ | PER ERUPTIONES IGNIS. | Ex | Antiquissimis Islandorum, Manuscriptis Hi- | storiis, Annalibus, Relationibus, nec- | non observationibus | Conscriptæ | Per | Egerhardum Olavium Island. | Philos. Baccal. | – | Particula Prima. | DE | ISLANDIA, ANTEQVAM | COEPTA EST HABITARI. | – | HAFNIÆ, | Typis & Impensis Directoris S. R. M. & Universitatis Typogr. | JOH. GEORG. HÖPFFNERI.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1749

*Prentari:* Høpfner, Johan Jørgen (1689–1759)

*Umfang:* 148 bls. 8°

*Athugasemd:* Vörn fór fram 24. desember. Framhald kom ekki út, sjá Disquisitio eftir sama höfund.

*Prentaþrigði:* Til er annað titilblað sem notað hefur verið er ritið var tekið til varnar: ENARR.

HISTORICÆ | DE | ISLANDIÆ NATURA | et CONSTITUTIONE | FORMATÆ & TRANSFORMATÆ | PER ERUPTIONES IGNIS | Ex | Antiquissimis Islandorum, Manuscriptis Hi- | storiis, Annalibus, Relationibus, nec- | non observationibus | Conscriptæ | Particula Prima | DE | ISLANDIA, ANTEQVAM COE- | PTA EST HABITARI | Qvam | Pro STIPENDIO VICTUS REGIO | CONSENSU AMPLISSIMI SENATUS | ACADEMICI | Publico Opponentium Examini | Subjiciet | Egerhardus Olavius Island. | RESPONDENTE | Illogo Sigurdi Filio. | S. Sti. Ministerii Candidato. | In AUDITORIO COLLEGII REGII | Die Anno M. DCC. XLIX. | – | HAFNIÆ, | Typis & Impensis Directoris S. R. M. & Universitatis Typogr | JOH. GEORG. HÖPFFNERI. Til er stakt blað sem skotið hefur verið inn milli 2. og 3. bls. og er ekki talið í blaðsíðutali. Á fremri síðu þess er svolátandi tileinkun: „EXCELLENTISSIMO atqve ILLU- | STRISSIMO | HEROI, | Dno. JOHANNI | LUDOVICO | de HOLSTEIN, | DYNASTÆ in LETHRA &c. | ORDINIS ELEPHANTINI EQVITI

AVRATO, | S. R. M. DAN. & NORV. CONSILIARIO | CONFERENTIARUM INTIMO, | IN  
SENATU SANCTIORI PRIMO, | CUBICULARIORUM PRÆFECTO, | CANCELLARIÆ DANICÆ  
SECRETARIO | SUPREMO, | COLLEGII DE CURSU EVANGELII PROMO- | VENDO PRÆSIDI, |  
ECCLESiarUM PER UTRUMQVE REGNUM | GENERALI INSPECTORI, | UNIVERSITATIS  
REGIÆ HAFNIENSIS | PATRONO, | HUNC LIBELLUM | DE ISLANDIÆ ORIGINIBUS |  
NATURALIBUS | AD CALENDAS JANUARIi | ANNI c1o1cccL, | STRENÆ VICE | SUBJECTISSIME  
OFFERT | ET DEDICAT | EGERHARDUS OLAVIUS.“

*Efnisorð*: Jarðfræði ; Eldgos

*Bókfræði*: Halldór Hermannsson (1878–1958): Eggert Ólafsson. A biographical sketch, *Islandica* 16 (1925), 8–9. • Jón Steffensen (1905–1991): Saga bókablaðs, Helgafell, Reykjavík 1976, 34–39.

*Rafrænn aðgangur*: <https://baekur.is/bok/395100ed-e683-4d26-aeda-8afd42bfba28>

7 Eggert Ólafsson (1726–1768)

**Disquisitio antiquario-physica**

DISQVISITIO ANTIQVARIO-PHYSICA | PRÆMITTENDA ENARRATIONUM ISLANDI- |  
CARUM PARTICULÆ SECUNDÆ, | De | ORTU & PROGRESSU | SUPERSTITIONIS CIRCA |  
IGNEM ISLANDIÆ SUB- | TERRANEUM, VULGO | INFERNALEM, | SUPERSTRUCTA | FIDEI  
SCRIPTORUM BOREÆ | FABULOSORUM, | EX | ANTIQVISSIMIS MANUSCRIPTIS IMPRIMIS |  
VERO É SPECULO REGALI, | CUJUS | PARTICULAM PRIMAM | PUBLICO OPPONENTIUM |  
EXAMINI SUBMITTIT | EGERHARDUS OLAVIUS ISL. | RESPONDENTE | NOBILISSIMO ET  
OPTIMÆ SPEI JUvene | DAVIDE SCHEWINGIO, | In Auditorio | COLLEG. MEDIC. | Anno 1751.  
die Jun. h. p. m. s. | – | HAFNIÆ | Typis Berlingianis excudebat Ludolphus | Henricus Lillie.

*Útgáfustaður og -ár*: Kaupmannahöfn, 1751

*Prentari*: Lillie, Ludolph Henrich (1719–1758)

*Tengt nafn*: Davíð Scheving Hannesson (1732–1815)

*Umfang*: 12 bls. 4°

*Athugasemd*: Vörn fór fram 23. júní.

*Efnisorð*: Jarðfræði ; Eldgos

*Rafrænn aðgangur*: <https://baekur.is/bok/0a66b06f-3850-4b4f-9f6d-d5d5def46a82>

8 Eggert Ólafsson (1726–1768)

**Disquisitio antiquario-physica**

DISQVISITIO ANTIQVARIO-PHYSICA | PRÆMITTENDA ENARRATIONUM ISLANDI- |  
CARUM PARTICULÆ SECUNDÆ, | De | ORTU & PROGRESSU | SUPERSTITIONIS CIRCA |  
IGNEM ISLANDIÆ SUB- | TERRANEUM, VULGO | INFERNALEM, | SUPERSTRUCTA | FIDEI  
SCRIPTORUM BOREÆ | FABULOSORUM, | EX | ANTIQVISSIMIS MANUSCRIPTIS IMPRIMIS |  
VERO É SPECULO REGALI, | CUJUS | PARTICULAM SECUNDAM | PUBLICO  
OPPONENTIUM | EXAMINI SUBMITTIT | EGERHARDUS OLAVIUS, ISL. | RESPONDENTE |  
NOBILISSIMO ET OPTIMÆ SPEI JUvene | DAVIDE SCHEWINGIO, | In Auditorio | COLLEG.  
MEDIC. | Anno 1751. die Dec. h. p. m. s. | – | HAFNIÆ | Typis Berlingianis excudebat  
Ludolphus | Henricus Lillie.

*Útgáfustaður og -ár*: Kaupmannahöfn, 1751

*Prentari*: Lillie, Ludolph Henrich (1719–1758)

*Umfang*: 13.–28. bls. 4°

*Athugasemd*: Eins og segir á titilsíðu átti þessi ritgerð að vera inngangur annars hluta af Enarrationes  
historicæ sem kom ekki.

*Efnisorð*: Jarðfræði ; Eldgos

*Bókfræði*: Halldór Hermannsson (1878–1958): Eggert Ólafsson. A biographical sketch, *Islandica* 16 (1925), 10.

*Rafrænn aðgangur*: <https://baekur.is/bok/0a66b06f-3850-4b4f-9f6d-d5d5def46a82>

- 9 Jón Guðmundsson (1709-1770)

**Relation fra Island**

RELATION | Fra | Island, | Om | Hvis der har tildraget sig i Aaret | 1755. med et Iisbjerg, kaldet Kötlu- |  
gia, ellers Myrdsals Jökul. | O | - | Kiøbenhavn, Trykt udi Hans Kongel. Maj. priv. Bogtrykkerie, 1757.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1757

*Prentari:* Kongelige og Universitets Bogtrykkeri

*Umfang:* [8] bls. 4°

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Skreytingar:* Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

*Bókfræði:* Safn til sögu Íslands 4, Kaupmannahöfn og Reykjavík 1907-1915, 247-251.

- 10 Halldór Jakobsson (1735-1810)

**Fuldstændige efterretninger**

Fuldstændige | Efterretninger | om | de udi Island | Ildsprudende | Bierge, | deres Beliggende, og de Virk- |  
ninger, som ved Jord-Brandene | paa adskillige Tider ere | forarsagede. | O | - | Kiøbenhavn, trykt hos L.  
H. Lillie, boende i store | Fiolstræde, i den forgyldte Oxe. 1757.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1757

*Prentari:* Lillie, Ludolph Henrich (1719-1758)

*Umfang:* [30], 88 bls. 8°

*Athugasemd:* Höfundur ritar nafn sitt undir formála: „H. Jacobæus.“

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Skreytingar:* Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

*Rafrænn aðgangur:* <https://baekur.is/bok/f36b777e-3a0c-4bcc-ab8a-66dc72cf06b0>

- 11 Hannes Finnsson (1739-1796)

**Efterretning om tildragelserne ved bierget Hekla**

Efterretning | om | Tildragelserne | ved | Bierget Hekla | udi Island, | i April og følgende Maaneder | 1766.  
| ved | Hans Finnssen. | - | Kiøbenhavn, 1767. | Trykt hos Kongelig Universitets-Bogtrykker | Andreas  
Hartvig Godiche.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1767

*Prentari:* Godiche, Andreas Hartvig (1714-1769)

*Umfang:* 46 bls. 8°

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Bókfræði:* Jón Helgason: Hannes Finnsson biskup í Skálholti, Reykjavík 1936, 197-198.

*Rafrænn aðgangur:* <https://baekur.is/bok/349b3292-5580-4307-b7d3-e5ea9a6b8ca8>

- 12 Sæmundur Magnússon Hólm (1749-1821)

**Vom Erdbrände auf Island im Jahr 1783**

Vom | Erdbrände | auf Island | im Jahr 1783. | - | Durch | S. M. Holm, | S. S. Theol. Cand. | - | Aus dem  
Dänischen übersetzt | mit zwey Landkarten erläutert. | - | Kopenhagen 1784. | Verlegt von C. G. Proft,  
Universitets Buchhändler. | Gedruckt bey P. Horrebow.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1784

*Forleggjari:* Proft, C. G.

*Prentari:* Horrebow, Peder (1740-1789)

*Umfang:* 93 bls., 2 uppdr. br. 8°

*Útgáfa:* 2

*Þýðandi:* Pflueg, Christian Carl

*Viðprent:* Pflueg, Christian Carl: „Der Uebersetzer“ 7.-8. bls. Formáli.

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

*Rafrænn aðgangur:* <https://baekur.is/bok/87282cb4-3efb-417a-aa9f-92c69f9d52e3>

- 13 [Jón Eiríksson (1728-1787)]

**Efterretning om ilds-udbrydelsen**

Efterretning | om | Ilds-Udbrydelsen | i Vester Skaptefells-Syssel i Island, | som | efter Kongelig  
Allernaadigste Befalning skal | oplæses i alle Kirker i Kiøbenhavn paa | første Søndag efter Nyt-Aar 1784. |

– | – | Kjöbenhavn, 1784. | Trykt og findes tilkiøbs hos P. H. Høecke, | boende i store Helliggeist-Stræde No. 141.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1784  
*Prentari:* Høecke, Paul Herman  
*Umfang:* [8] bls. 8°

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos

14 Sæmundur Magnússon Hólm (1749-1821)

**Om jordbranden paa Island i aaret 1783**

Om | Jordbranden | paa Island | i Aaret 1783. | – | ved | S. M. Holm | S. S. Theol. Cand. | O | – | Kjöbenhavn, 1784. | Trykt hos Bogtrykker Peder Horrebow.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1784  
*Prentari:* Horrebow, Peder (1740-1789)  
*Umfang:* [4], 76, [4] bls., 2 uppd. br. 8°  
*Útgáfa:* 1

*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos  
*Skreytingar:* Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.  
*Rafrænn aðgangur:* <https://baekur.is/bok/02e6cac3-29a8-408a-9f9c-d2d8be318945>

15 Magnús Stephensen (1762-1833)

**Kort beskrivelse**

Kort | Beskrivelse | over den nye | Vulcans Ildsprudning | i | Vester-Skaptfields-Syssel | paa Island | i | Aaret 1783. | – | Efter Kongelig allernaadigste Befaling forfattet, | og ved det Kongelige Rentekammers Foranstaltning | udgiven | af | Magnus Stephensen. | – | Mille miracula movet, faciemque mutat locis, & defert montes, | subrigit plana, valles extuberat, novas in profundo in- | sulas erigit. | Seneca Qvæst. Nat. Libr. VI. de terræ motu Cap. IV. | – | Kjöbenhavn, 1785. | Trykt paa Forfatterens Bekostning, hos Hofbogtrykker | Nicolaus Møller.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1785  
*Prentari:* Møller, Nicolaus (1733-1806)  
*Umfang:* xvi, 148 bls., 1 tfl. br., 1 uppd. br., 1 mbl. br. 8°

*Athugasemd:* Endurprentað í Reykjavík 1971. Þýsk þýðing í C. U. D. von Eggers: Philosophische Schilderung der gegenwärtigen Verfassung von Island, nebst Stephensens zuverlässiger Beschreibung des Erdbrandes im Jahre 1783 und anderen authentischen Beylagen, Altona 1786, 307-386; ensk þýðing í W. J. Hooker: Journal of a tour in Iceland 2, London 1813, 124-261.  
*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos  
*Rafrænn aðgangur:* <https://baekur.is/bok/86affd3e-f064-4736-95e0-3cb67bb66a26>

16 Jónas Hallgrímsson (1807-1845)

**Geysir og Strokkur**

Gjeisir og Strokkur. (Brudstykke af en Dagbog fra 1837). Ved Jónas Hallgrímsson. Kjøbenhavn. Trykt i Bendixens Enkes Bogtrykkeri, ved M. C. Werner. 1838.

*Útgáfustaður og -ár:* Kaupmannahöfn, 1838  
*Prentari:* Werner, M. C.  
*Umfang:* [2], 14 bls. 8°

*Athugasemd:* Sérprent úr Naturhistorisk tidsskrift 2:3 (1838-1839), 209-222. Endurprentað í Jónas Hallgrímsson: Rit 3, Reykjavík 1933, 43-55. Íslensk þýðing: Náttúrufræðingurinn 2 (1932), 1-6, 59-62; Jónas Hallgrímsson: Ritverk 2, Reykjavík 1989, 301-313.  
*Efnisorð:* Jarðfræði ; Eldgos  
*Rafrænn aðgangur:* <https://baekur.is/bok/50f0d7a5-1d44-4ba6-aa7c-2bb1a2588c15>